

KOMMENTAAR

BERKHEIDE: VOGELAARS ERUIT, DRAINS ERIN

AS

LDM weert vogelaars

Voor het tweede achtereenvolgende jaar heeft ir. C. de Jong, directeur van de Leidse Duinwater Mij (LDM), geweigerd om vergunningen te verlenen voor de vogelinventarisaties van de Werkgroep Berkheide. De LDM acht het n.l. niet "verantwoord medewerking te verlenen aan uw (werkgroep, AS) werkzaamheden. Het zou strijdig zijn met de belangen van een veilige drinkwatervoorziening voor de bevolking die wij dienen te behartigen", aldus ir. de Jong. De argumentatie hiervoor is te vinden in een LDM-brief van 7 maart 1979, waarin o.m. te lezen valt: "U bent gegaan in de richting van een actiegroep die zich - met oogkleppen voor andere belangen - zeer éénzijdig tegen de waterwinning in de duinen opstelt. Aan summier onderzoek worden zeer verstrekkende conclusies verbonden, waarvan naar onze mening er vele niet zullen kunnen worden gehandhaafd."

De brief die het bestuur van de Stichting Duinbehoud en Waterwinning naar aanleiding hiervan op 19 april 1979 aan de heer de Jong geschreven heeft en waarin de argumentatie van de LDM duidelijk werd weerlegd, is *nimmer* beantwoord. De eerstvolgende reactie was de hernieuwde weigering van de vergunningen op 22 januari j.l.

De Werkgroep Berkheide is van mening, dat de LDM zich niet alleen nogal kinderachtig opstelt, maar ook de *feiten* volledig uit het oog heeft verloren, kennelijk verstoord over de drains, die al enkele jaren op het bedrijfsterrein liggen te wachten om ingegraven te worden. De *feiten* zijn, dat juist de LDM zich zeer éénzijdig op de duinen gestort heeft, zonder zich te bekommeren om de natuur en zonder zich te verdiepen in mogelijkheden om op een andere wijze aan de vraag naar drinkwater te voldoen (wat blijkt uit het steeds

willen uitbreiden van het verzorgingsgebied, het *niet* willen samenwerken met de Haagse DWL uit angst om opgeslokt te worden, het *niet* willen vragen om suppletie aan dezelfde DWL). Ook bestaan de feiten daaruit, dat de LDM zelf *nooit enig* onderzoek heeft verricht naar de gevolgen van de aanleg van drains voor het natuurlijk milieu in Berkheide en nu de Werkgroep, die 4 jaar lang elk weekend met meer dan 10 mensen zowel planten als vogels gekarteerd heeft, durft te verwijten dat zij daaraan *verstrekende* conclusies verbindt. Alsof het aanvragen van de capaciteitsuitbreiding, de vroegtijdige investeringen in de drains, de starre opstelling en de hevige politieke lobby van een semi-overheidsbedrijf *minder* verstrekkend zijn dan een beschrijving van de gevolgen van en een bezwaar tegen de aanleg van drains door een natuurbeschermingsorganisatie.

Bovendien onderstreept dit alles de grote risico's van een situatie, waarin een waterleidingbedrijf een duingebied in eigendom of erfpacht heeft: zij is in staat om vrijwel ongecontroleerd haar gang te gaan, om iedere criticus buiten de deur (lees: buiten het gebied) te houden en om zo nodig haar eigen bioloog of interne adviescommissie slechts die dingen te laten zeggen die zij wil. Zie over dit laatste m.n. het artikel over de Haagse adviescommissies.

Vandaar dat wij met lede ogen hebben moeten toezien, dat de Watermaatschappij Zuid-West Nederland (WMZ) onlangs de Zeepe duinen heeft gekocht. Vandaar ook dat wij bijzonder blij zijn met het feit, dat het Staatsbosbeheer (eigenaar van het overgrote deel van Berkheide) in 1978 het aan de LDM in erfpacht gegeven gebied heeft gedecimeerd. Dankzij het Staatsbosbeheer kan de Werkgroep Berkheide daarom toch nog haar inventarisaties in

een groot deel van het gebied voortzetten.

GS vóór drains

Volledig onverwacht heeft Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland op 14 februari j.l. een positief advies aan minister Ginjaar (VoMil) uitgebracht over de capaciteitsuitbreiding van de waterwinning in Berkheide van 15 naar 25 miljoen m³ per jaar. Nadat de COGROWA (Commissie Grondwaterwet Waterleidingbedrijven) eerder had geadviseerd tot uitbreiding tot liefst 30 miljoen m³ per jaar, ontstond hierover een golf van protesten: niet alleen de Stichting Natuur en Milieu en de Stichting Duinbehoud en Waterwinning (Werkgroep Berkheide) maakten hiertegen officieel bezwaar, maar ook de Colleges van B & W der gemeenten Katwijk en Wassenaar, de Landinrichtingsdienst in de provincie Zuid-Holland, het Staatsbosbeheer en de Stichting Inmaling Rijksdorp. Mede naar aanleiding hiervan is toen door minister Ginjaar en de provincie Zuid-Holland besloten tot een onderzoek naar de alternatieven voor de duinwaterwinning. (Integraal Onderzoek Drinkwatervoorziening Zuid-Holland, IODZH), dat vorig jaar van start is gegaan. Het beleidsorgaan van het IODZH, de zgn. Stuurgroep, heeft besloten om als aanvulling op het onderzoek dat op middellange termijn gericht is, ook voor de korte termijn een plan te laten maken, dat de ontwikkelingen op lange termijn zo min mogelijk zou moeten vastleggen (d.w.z. met zo min mogelijk ingrijpende projecten). Ook zou binnen dit plan veel aandacht besteed moeten worden aan alternatieve oplossingen. Deze korte-termijntaak heeft de Sektor Drinkwatervoorziening van het Ministerie van VoMil op zich genomen; het resultaat is echter nog steeds

(lees verder op blz. 16)

beschikking niet mocht bebouwen, toonde ze geen interesse meer en zag lijdzaam toe hoe het gebied in handen kwam van een paar doodgewone speculanten. Deze hopen nu waarschijnlijk dat het terrein verloedert en kaal getrapt wordt zodat zij alsnog toestemming krijgen om te mogen bouwen.

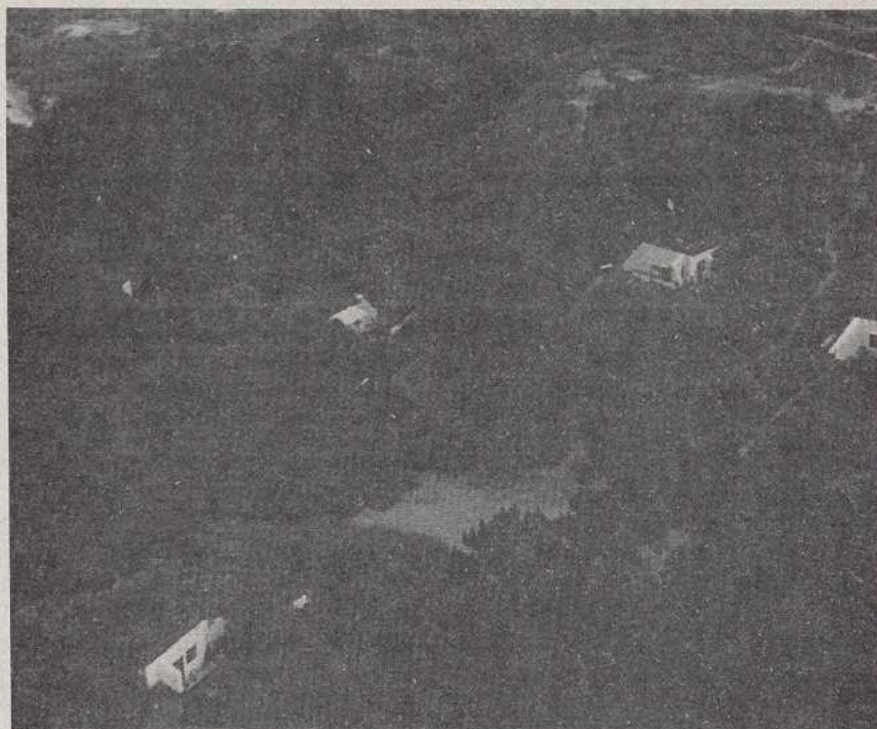
In het Groenboek Kostverlorenpark doet de ACJN diverse aanbevelingen om zo'n verloederende te voorkomen. Hoofdwonderwaarde voor behoud is een conserverend bestemmingsplan voor het terrein. Andere aanbevelingen: een geregeld beheer in de wintermaanden, verharding van enkele paden, het weren van honden en paarden, en aanleg van een natuurpad en een natuur-educatief centrum. In de brochure 'Het Kostverlorenpark: Houden we het Groen?', uitgegeven door de in '78 opgerichte Stichting Behoud Kostverlorenpark, worden deze beheersaanbevelingen nader uitgewerkt.

In het voorjaar van '78 reageerde de gemeenteraad van Zandvoort op de beheersaanbevelingen met het besluit een bestemmingsplan voor het gebied te laten voorbereiden. Dit plan, dat in '80 of '81 in de gemeenteraad zal worden behandeld, zal de toekomstige bestemming van het terrein vastleggen. Ook zal dan worden bepaald of de Herman Heyermansweg al dan niet aangelegd wordt.

UNIEK

Zonder overdrijving kunnen we stellen dat het Kostverlorenpark een uniek stukje duin is: het is een terrein, dat *dankzij* een bepaalde, op zich ook al vrij curieuze vorm van verblijfsrecreatie jaar op jaar rijker begroeid raakt. Op de lip van één van onze grootste toeristencentra langs de kust leven mensen uit de grote stad voor een betrekkelijk laag bedrag een hele zomer lang tussen Meidoorns en Nachtegalen. Zij beheren het gebied als ware het hun eigen terrein. Het *lijkt* studeerkamerfilosofie, maar het is al 34 jaar werkelijkheid in het Kostverlorenpark.

Wanneer het Kostverlorenpark wordt aangetast door de aanleg van een weg of een sta-caravanpark, dan verdwijnt niet alleen een gebied van plaatselijke be-

De oostkant van het gebied, waar de verlengde Heyermansweg een verwoestend spoor doorheen zal trekken. Foto gemaakt m.b.v. 'n vlieger

tekenis, maar ook één van de weinige terreinen in de duinstreek waar verblijfsrecreatie en natuurbehoud vreedzaam hand in hand gaan. Het is daarom te hopen dat de gemeenteraad van Zandvoort zich bij de vaststelling van het bestemmingsplan door de juiste gedachten zal laten leiden.

meer informatie:

Stichting Behoud Kostverlorenpark
Vinkenstraat 11
2042 CT Zandvoort
telefoon: 02507-2420.

De twee brochures over het terrein, 'Groenboek Kostverlorenpark' en 'Het Kostverlorenpark: Houden we het Groen?' zijn te bestellen door storting van resp. f 3,80 en f 3,20 (incl. port) op giro 4088252 t.n.v. Stichting Behoud Kostverloren-

(vervolg van blz. 12)
niet openbaar.

Tegen deze achtergrond is het onbegrijpelijk, dat G.S., die ook in de Stuurgroep vertegenwoordigd zijn, het advies vóór capaciteitsuitbreiding er nu snel heeft doorgedrukt. Hierbij wordt voorbijgegaan aan de vaste commissie voor recreatie, natuur- en landschapsbescherming, en onvoldoende aandacht besteed aan

park, Zandvoort.

* Veel gegevens zijn overgenomen uit de twee brochures over het gebied: 'Groenboek Kostverlorenpark' en 'Het Kostverlorenpark: Houden we het Groen?'.

** Vergelijk b.v. het circuitgebied, de duinen rondom de wijk Nieuw Noord en de noordwesthoek van de Luchterduinen.

*** Meer gegevens over de bunkers in Zuid-Kennemerland zijn te verkrijgen bij: Onderzoeksgroep Atlantikwall, Postbus 8, Zandvoort.

**** Citaat overgenomen uit het radioprogramma 'De oude Engh', een KRO-productie van Wil van Neerven en Peter de Bie, uitgezonden op 11 juni '78.

de korte-termijn-alternatieven (overcapaciteit van zowel de Haagse DWL als Rotterdam-Kralingen), die de Stichting Duinbehoud en Waterwinning niet alleen bij de bezwaarschriftenprocedure had ingebracht, maar ook nog in een brief van 22 januari j.l., gericht aan de provincie.

Nu de provincie kennelijk aan

(lees verder op blz. 24)

deel van het duingebied goed zichtbaar en verstoort daarmee het hele landschap.

Slechts door gebruik te maken van de zgn. Artikel 19-procedure (Wet op de Ruimtelijke Ordening) kon de gemeente Monster het waterleidingbedrijf toestemming geven om het filtergebouw neer te zetten. Hiertoe werd aangevoerd dat het plotseling erg urgent zou zijn geworden om het inmiddels ongeveer 90 jaar oude gebouw te vervangen. De omvang van het nieuwe gebouw is veel groter van die van het oude, naar zeggen omdat de nieuwe, strengere eisen aan de drinkwaterkwaliteit dat zouden vereisen. Bovendien is de plaats landschappelijk gezien veel ongunstiger dan die van het oude filtergebouw, omdat het nieuwe filter op geplande nieuwbouw aan zou moeten sluiten.

De werkgroep heeft daarom van het begin af steeds gesteld dat het nieuwe gebouw het vooruitlopen inhield op een sterke uitbreiding van de bedrijfsgebouwen waarin zij in haar bezwaar-

schriften juist stelling nam. Helaas hebben we in de procedure een formele fout gemaakt: niet alleen bij de gemeente Monster, maar tegelijk ook bij de provincie moest bezwaar worden aangekend. Dat laatste lieten we door een misverstand na. De Raad van State kon daarom uiteindelijk nauwelijks anders dan de bouw van het filtergebouw toestaan. Een jaar geleden werd ons verzoek om schorsing van de bouw afgewezen, in november jl. kwam de Raad tot de uitspraak dat de bouw van het nieuwe filtergebouw inderdaad urgent was geweest en er dus terecht was vooruitgelopen op het in voorbereiding zijnde bestemmingsplan.

Erg jammer is het dat deze beslissing voor een groot deel te wijten is aan een procedurefout van onze kant. Als de Raad van State anders zou hebben beschikt, zou dat erg interessante jurisprudentie voor de natuurbeschermingswereld hebben opgeleverd.

bestemmingsplannen

Wat betreft de bestemmingsplannen die voor het Solleveld nog in voorbereiding zijn, kan gezegd worden dat die nu in het laatste stadium van beoordeling gekomen zijn (na de gemeenten en de provincie nu de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening). Voor het gebied van de gemeente Monster betreft het een vervijfvoudiging van het bedrijfsgebouwencomplex in de duinen, voor de gemeente Den Haag het complete vergraven en onder water zetten van de duinvlakte tussen zeereep en binnenduinenbossen waartegen we in onze bezwaarschriften protesteerden. Het is nu aan de regering om te later zien dat het wat betreft de natuurbescherming ook voor dit soort kleine, maar landschappelijk unieke duingebied menens is en ze haar eigen nota "Landelijke gebieden", waarin het duingebied bescherming wordt beloofd, serieus neemt.

UIT DE STICHTING

AS

coördinator

Het bestuur van de stichting Duinbehoud en Waterwinning heeft m.i.v. 1 januari jl. Albert Salman benoemd tot coördinator. Hij zal op kantooruren aanwezig zijn op het sekretariaat van de stichting, dat gevestigd is op Molensteeg 18 te Leiden, tel. 071-141888. Het postadres blijft: postbus 11059, 2301 EB Leiden.

Werkgroep Duin en Kust

De Werkgroep Duin en Kust heeft zich in januari als commissie aangesloten bij de Stichting Duinbehoud en Waterwinning. De werkgroep, die zich bezighoudt met het duin- en kustgebied van het Noordzeekanaal tot Den Helder, heeft intern het volgende bestuur gekozen: ir. T.W.M. Bakker, voorzitter
C. ten Haaf, vice-voorzitter
G. van der Baan, sekr./kontaktadres
dr. R. Bekius, penningmeester
drs. B. Buizer, lid.

bestuur

Tijdens de bestuursvergadering van 5 febr. jl. is Theo Bakker, eerste auteur van het onlangs verschenen boek 'Duinen en Duinvalleien' en voorzitter van de Werkgroep Duin en Kust, met algemene stemmen tot bestuurslid gekozen.

Uit het bestuur hebben zich teruggetrokken: Albert Salman (m.i.v. 1 jan.) en Jos Lammers (m.i.v. 5 febr.)

Hierdoor is de samenstelling van het bestuur als volgt geworden:

Helias Udo de Haes, voorzitter
Wouter de Groot, vice-voorzitter
en sekretaris

Jan van Tol, penningmeester
Erik van Dijk, ook d.b.-lid
Carel Drijver, ook d.b.-lid
Theo Bakker
Gerrit-Jan de Bruijn
Marc Janssen
Lies Rookhuizen
Piet Sevenster
Kees Vertegaal

redactie 'duin'

Het bestuur heeft de volgende personen benoemd in de redactie van het blad 'duin' voor het jaar 1980:

Tom Hakbijl
Marc Janssen
Dick Melman
Albert Salman
Kees Vertegaal

(vervolg van blz. 16)

de druk van LDM-zijde heeft toegegeven, is het woord aan minister Ginjaar. Wij vertrouwen erop, dat de minister wel serieus rekening zal houden met het kortetermijn-onderzoek, dat zijn eigen departement op het ogenblik uitvoert.